

«Quan el meu «nòvio»,
que era el solista
de l'Aliança del Poble Nou»

Aquesta estrofa del famós cuplet «Les caramelles» de Cànida Pérez és la primera notícia que tenim documentada que al Poblenu hi ha hagut músics, cantants o algun farandulero. Entre aquest cuplet i els avis del Casal Rock a Can Felipa hi ha hagut més gent al Poblenu que s'ha dedicat al noble art de la corxera, la fusa i la semifusa.

En aquest reportatge es pretén fer un recull el més exhaustiu possible de la gent del Poblenu que s'ha dedicat i es dedica a la música popular.

Anys 60

A finals dels anys cinquanta, la **copla**, els **mambos**, els **txa-txa-txas** i els **boleros** comencen a deixar pas a una incipient música moderna representada per , el Dúo Dinámico, els Platters, Paul Anka, Nat King Cole, el del tupé i cop de malucs. Els tocadiscos comencen a ser un electrodomèstic habitual a les cases. Tant els discos com els tocadiscos de maleta marca Dual o Invicta ja es venien a les botigues d'electrodomèstics. Al Poblenu hi havia unes quantes d'aquestes botigues que assortien l'aficionat al microsurco que no volia agafar el tramvia i «anar a Barcelona».

A **Comercial Montse**, a la Rambla, i a la botiga d'electrodomèstics de la cantonada entre l'antic carrer de Wad-ras (avui carrer del Doctor Trueta) i Llacuna, al costat del Rellisquín (ara Estudis Ideal) que es deia **Comercial Fité**. I també a **Comercial Basant**, del carrer de Pujades, davant

del l'Escola Lope de Vega (avui CEIP Les Acàcies), i **Ràdio Taulat**, al carrer del Taulat cantonada amb la Rambla, on també per un mòdic preu et construïen una ràdio amb moderns transistors. En totes aquestes botigues s'hi podien trobar els discos EP (extended play) amb quatre cançons dels ídols del moment com ara el Dúo Dinámico, José Guardiola o les primeres chicas ye-yé com la Gelu, Rosalia, Luisita Tenor... i la Betina, la primera chica ye-yé del Poblenu!

Betina 1, la primera chica ye-yé del Poblenu, va néixer al barri el 1950 als pisos de Correus, a la confluència de la Diagonal amb Fluviana. Els seus pares tenien una carnisseria al carrer de Pujades cantonada Espronceda. I fins que no es va dedicar al ye-yisme es deia **Maria de las Mercedes Massaguer Tarragó**. La seva carrera musical comença quan es va presentar a programes radiofònics com ara **Fantasia** i **La comarca nos visita**, on hi havia els locutors Federico Gallo i Jorge Arandes, que són els que li busquen el nom més comercial de Betina. Més tard, va participar en el **Festival de la Canción Mediterránea**. D'ella, buscant pel Google, es diu que era «rubia de ojos azules, pizpireta y sensual, extrovertida y de arrolladora simpatía, tanto en el escenario como en la vida real». És la clàssica definició del que se'n deia una **chica ye-yé**, encara que a ella mai no li ha fet gràcia aquesta denominació. Prefereix més recordar que en una revista femenina se la va batejar com «**la Bomba**»: «Yo no fui chica ye-yé, como luego empezaron a llamar a otras cantantes más o menos de mi estilo (Karina, Lita Torelló, Gelu, Luisita Tenor...). Tampoco tuve nada de niña prodigio, que es la etiqueta que

POP LE

aplicaron a Marisol. A mí, el único mote que me pusieron fue el de **La Bomba**. Me resulta divertido recordarlo.

«Entrevista a Betina»
Manuel Roman
Betina, todas sus grabaciones
(libreto interior)
CD, Rama Lama Music, 2001

Va aconseguir un cert èxit amb versions de cançons com ara «**Congratulations**» i «**Marionetas en la cuerda**», a més d'èxits de la **cançó francesa i italiana**, que és el que estava de moda aleshores en els guateques i festes particulars que es feien els diumenges a la tarda aprofitant que els pares eren a la caseta de Llanerava o el Masnou. Un portava el tocadiscos de maleta, l'altre portava els discos més de moda, unes quantes begudes, patates fregides i ja esta-

va muntada la festa. L'any següent del triomf del «**Se'n va anar**», tan ben defensat pel duet més surrealista de la cançó cantada en català format per Salomé i Raimon, **Betina** va quedar finalista en la sisena edició del **Festival de la Canción Mediterránea** amb la cançó d'Antoni Parera Fons «**T'estim i t'estimaré**». El 1967 va guanyar el primer premi al **Festival de Benidorm** amb la cançó «**Entre los dos**», que va defensar junt amb el cantant italià Tony Dallara.

Un cop acabada la seva carrera de cantant solista i ye-yé, va estar gairebé trenta anys de vocalista amb la coneguda **Orquestra de Janio Martí**:

SU "HOBBY" EL FUTBOLIN
EL FESTIVAL DE LA CANCIÓN
MEDITERRANEA

NOU

Crònica de la música popular al Poblenu

per TONI OLIVÉ I CABRÉ

«Viajé con la Orquesta de Janio Martí por muchos países, por media Europa, cantando en cruceros marítimos, que es algo muy divertido, aunque también duro, para una artista. En estos casi treinta años hemos grabado un LP y tres CD.»

«Entrevista a Betina»
Manuel Román
Betina, todas sus grabaciones
CD, Rama Lama Music, 2001

A finals del 2011 encara cantava amb Musicalia Orquesta.

Però als anys seixanta, a més del yeieisme, també va ser l'esclat dels grups de rock.

En aquells anys passejant per qualsevol carreró del Poblenu es podia sentir com de dins d'una planta baixa o talleret, que aleshores d'ambdues coses el barri n'era farcit, el soroll d'una bateria o el so distorsionat d'una guitarra endollada precàriament al bafle d'un tocadiscos. Rock rupestre, en podríem dir.

Al carrer de Lull tocant a la Rambla hi havia el local de l'OJE. Allà s'hi sentia assajar algun grup. Sobretot quan venia el bon temps i obrien els balcons. S'escoltaven versions de cançons dels Sirex, dels Mustang, de José Guardiola, els èxits del moment i alguna cosa en anglès. Aquell local, però, era territori prohibit. Territori comanche.

► Al Centre Moral del carrer de Pujades hi van estar assajant **Los Fugaces** 1. Actuaven en algunes festes de tarda de diumenge i a les revetlles de Sant Joan. Van fer honor al seu nom de fugaços i van desaparèixer ràpidament. A mitjan anys seixanta, al mateix CMC es va organitzar un concurs de rock amb grups i bandes del barri. Es va donar el cas d'un guitarrista, que volent emular el Pete Townshend de The Who va llençar la seva guitarra en forma de V (ve baixa) al públic i es va estavellar al cap d'una pobra noia, i li va fer un bon trauc. La noia treballava en una parada del mercat. Al Centre Moral també hi actuava sovint en revetlles i altres festes el grup **Badal y sus Gallardos**, fent ballables, tan moderns com estàndards.

Rafael Badal era soci del Centre; dels gallardos no en sabem res.

Als anys vuitanta, **Badal**, ja retirat de la música professional, formava part de l'**Orquestra Amics de la Música**.

► **Los Deltas** 2 era un grup que va funcionar entre els anys 1962 i 1967. El formaven **Josep Alòs**, (guitarra i veu), **Sebastià Nadal** (cantant) i **Josep Gili** (guitarra i veus). Tots eren del Centre Moral. Feien rock i cançons del Duo Dinámico, Lita Torelló, Ticanos, Mustang, Sirex... Assajaven a la parròquia de Sant Francesc i al Centre Moral. A més d'actuar sovint al barri, també van actuar per pobles com ara Parets i Arbúcies. Com molts grups de l'època es van separar per culpa del servei militar.

Josep Gili va continuar una temporada tocant amb **Els Xerracs**, grup

seminal del rock català on hi tocava la guitarra el jove **Toti Soler**:

Recordo una actuació a Arbúcies patrocinada per l'empresa Ayats, constructora d'autocars. També hi actuava l'Orquestra Meravella, que portaven de cantant solista Lita Torelló. La Meravella ens van deixar el seu superprofessional equip de so i a més tota l'orquestra es va anar afegint a les nostres pobres guitarres. L'actuació va ser tot un èxit sobretot entre les noies, que ens demanaven autògrafs i es van convertir en les nostres fans. Aquell dia ens vam adonar que un bon equip i una bona orquestra podien fer veritables «meravelles».

Josep Gili Diego, guitarra de Los Deltas

► Del sector de Pere IV, al Sagrat Cor, hi havia un grup de teatre que es feia dir **Los Transhumantes**,

dirigits per Francesc Codina, que també havia estat actor i director de teatre al Centre Moral. De Codina s'explica que per fer L'Estel de Nazaret després de la Guerra Civil, com que no tenia cap text de l'obra, el va reescriure de memòria. Del grup teatral del Centre en van sortir tres amics: **Ramon Codina**, **Marçal Montamat** i **Joaquim Guillén**, que van formar un trio d'harmòniques que amb el mateix nom de **Transhumantes** actuaven als entreactes. Més tard, **Ramon Codina** va formar el grup rock **The Wandals** 3: Era l'any 1965-1966. Només recordo el nom del baixista **José Carreras**. Primer ens feiem dir **Junkers**, però ja hi havia un altre grup amb aquest nom i vam haver de canviar-lo per

The Wandals. Vam actuar gairebé a totes les sales del Poblenou; a l'Aliança, al Centre Moral, a la Cooperativa Pau i Justícia i, sobretot, a l'Ateneu Colón, amb l'Orquesta Orleans i el seu director **José Bandi**. A Barcelona vam actuar al Teatre Apolo i a La Cabaña del Tío Tom amb el Dúo Juvens i Los Hermanos Calatrava. Cap al 1968, el conjunt es va desfer. Recordo també que abans de tot això teníem un trio d'harmòniques format per **Joaquim Guillén**, **Marçal Montamat** i jo mateix.

Ramon Codina Cabré

3

5

5

Ara que hem parlat de grups d'harmòniques vull ressaltar el **Quinteto les Akord's** 4, que van ser campions mundials d'harmònica els anys 1955, 1957 i 1958. I als anys seixanta van gravar per **Columbia** diversos discos. Dos dels cinc components eren del Poblenou: **Rosend Bergadà** i **Francisco Pérez Campaña**. El fundador de Les Akord's el 1953 va ser en **Joaquim Fuster**, virtuos i estudiós de l'harmò-

nica. ►Els **The Wandals** assajaven en un garatge davant de l'Ateneu Colón. Tant els The Wandals com l'Ateneu Colón i el Garatge ja no existeixen. Un altre grup amb nom també de tribu exòtica eren **Los Jívaros** 5. Els fundadors van ser **Fernando Egea** i **Ginés Avilés** a les guitarres i **Ramon Sánchez** a la bateria. Més tard s'hi va afegir el baixista **Paco Moreno**, que havia tocat amb **Los Kiero** i **Los Vikingos**

i que posteriorment va ser guitarrista de **Rumba-3**, **Luc Barreto**, etc. També es va afegir a **Los Jívaros** **Vicens Solsona**, que era el cantant i que anteriorment havia estat amb el **Grupo 67** i després va actuar amb **Rudy Ventura**, **Los Comodines** i **Slalom**. Assajaven en un local davant de Santa Maria del Taulat. Van començar tocant a **L'Artesana** i a **La Pau**. Després van venir actuacions per les sales i les discoteques de Barcelona, el Maresme, la Costa Brava...

El bateria de **Los Jívaros**, **Ramon Sánchez i Sabaté** 6, és fill de **Domingo Sánchez, el Chato**, que tocava sovint amb un pianista invident conegut com a **Peret** i que venia cupons al quiosc que hi havia davant de la pastisseria Mireia. Ells dos formaven un duet que es feien totes les revetlles populars dels anys cinquanta. Tocaven en un bar on ara hi ha la pastisseria Triomf, a la rodon del Casino. Als anys seixanta, cada diumenge tocaven a **L'Artesana** el seu repertori de **valsos, polques, boleros** i algun **tango** i **pericon**. El **Chato** també tocava en un cabaret de la Mina anomenat **La Campana** o **Els Pagesos**. Era un dels berenadors que hi havia pels volts de la riera d'Horta i que estava envoltat de masies i horts. També va estar tocant amb l'**Orquestra Siracusa**. Els quatre fills del **Chato** —**Ramon, Domingo, Joan**

6

7

i **Jordi** — també es van dedicar a tocar la bateria. Després de **Los Jívaros**, **Ramon Sánchez i Sabaté** se'n va anar a Anglaterra. Allà va estar tocant i fent sessions amb **The Animals**, **Shocking Blue** o **Pretty Things** entre el 1969 i el 1970. A partir del 1970 va tocar amb infinitats de grups i orquestres i va recórrer tota la Costa Brava, Eivissa, Catalunya i la resta de l'Estat acompanyant **Luc Barreto**, **Raúl del Castillo**, **Eliseo del Toro**, **Georgie Dann**... fins que va anar a parar al grup de **Dyango**. En una conversa amb **Ramon Sánchez**, deixa clar la filiació de **Dyango**, ja que molta gent del Poblenou creu que és fill del barri:

“Vaig estar de bateria en el grup de **Dyango** 7 a principis dels anys setanta. Era quan actuàvem molt sovint a Don Chufó. Aleshores jo vivia prop de la plaça de Lope de Vega i el furgoneter era l'Ignasi, que tenia una polleria a Bilbao-Pallars. Aquesta és la causa que sovint la furgoneta del **Dyango** estigués aparcada per aquest sector del barri, la qual cosa va fer córrer la falsa història que **Dyango** vivia al Poblenou. **Dyango** és del barri de Sant Antoni. Encara que durant una època va estar vivint a prop de la rambla de Guipúscoa, a la Verneda.”

Ramon Sánchez i Sabaté

Actualment, el bateria de Dyango és **Fernando Pedemonte** ①, nascut també al Poblenou i que té una llarga trajectòria com a músic de jazz, a part d'haver acompanyat, entre d'altres, Manzanita, Armando Manzanero i Moncho. Avui dia, Ramon Sánchez toca en un parell de grups i fa de bateria suplent de Los Sirex en els concerts que l'històric bateria de tota la vida, Lluís Gomis, no pot fer per qüestions de salut. ► **Los Famosos** ② comencen el 1966 a assajar a Pujades, 229. Van actuar als locals del barri, al Titus i al Casino de Badalona, entre molts altres. Se separen després d'una

gira per Espanya el 1969. Feien versions de rock i temes propis i els components van ser **Martí Pica, Miquel, Ricardo Tous, Jordi Garriga Woody i Joaquim Conejero Chimo**, pare de **Sergio Conejero**, que als anys noranta va ser el cantant del grup de soul **Backstage Band**. A la revista **4 Cantons** del març de 1967 es va publicar una entrevista feta per Margarida Berengué i Roser Casas al **Grupo 67** ③. Estava format per **Josep Maria** (cantant i guitarra), **Ricard Gonzalvo** (bateria), que anys més tard va tocar amb **Los Mustang**, **Vicent** (cantant i guitarra rítmica), que aleshores tenia només quinze anys, i tres nois

més del Poblenou i **Enric Milián** de La Verneda (baixista i cantant). **Enric Milián** explica:

«Gràcies per fer-me recordar els meus principis en la música, és un bocí de la meua vida musical que la va canviar totalment. A finals del 1967 el guitarrista (Jose), que també tocava el saxo, el bateria (Ricard) i jo (**Grupo 67**) vam entrar a formar part del grup d'acompanyament de **Tony Ronald** (1968), perquè ens veíem actuar a la discoteca **Ya-Ya** de Calella. El 1970, acompanyo **Georgie Dann**, més tard toco amb el grup **Època** i finalment **fundem Santabarbara**.»

Enric Milián

GRUPO **67**

Los KIERO

A **Enric Milián** li va arribar l'èxit amb el trio **Santabarbara**⁴ i el hit «Charly», del qual és l'autor. Aquella cançó que deia «tuviste suerte al cruzarte en mi camino, yo te salvé de tu destino...».

Els altres dos components de **Santabarbara** eren **Alberto López** (bateria) i **Mario Balaguer** (guitarra). Els dos, malauradament, són morts. No eren del Poblenou, però en Mario va estar el 1985 amb **Melodrama**, que sí que és una formació del barri.

► **Los Kiero**⁵ van ser pioners, ja que es van formar l'any 1960 quan els germans **Fernando** i **Josep Fortunado** els pica el cuc de la música. I s'ajunten amb uns amics i decideixen anar a classes amb el professor **Pierre**.

El tal professor **Pierre** donava classes a molta gent del barri als pisos de La Paperera. Gent que després va formar grups com ara **Los Haros**⁶, o a la cantant del grup **Continuados**, que va tenir una carrera de certa fama, gravant per a **Belter** la cançó «Hoy

duerme el león», el famós «Wimoweh», de gran èxit entre xirucaires. Els més joves la coneixeran perquè el Pumba i en Timón canten la cançó a El rei lleó, de Disney.

També va ser alumna seva la **Cristina** de **Cristina y los Stop**, la mateixa que cantava allò d'«el turista un millón novecientos noventa y nueve mil, novecientos noventa y nueve...». Aleshores es feien dir **Donald Duck**.

Los Kiero assajaven primer al carrer de Sant Francesc i després a l'Aliança Vella, i allà van fer les seves primeres actuacions amb cançons pròpies. Aleshores **Los Kiero** eren **Fernando Fortunado** (guitarra rítmica), **Josep Fortunado** (guitarra solista), **Joan** (baix), **Alex** (bateria) i el cantant **Enric**, que més tard va estar de vocalista amb **La Principal de la Bisbal** amb el nom de **Cristian**.

Entre el 1964 i el 1968 no paren d'actuar al **Salto a la fama** de TVE, als estudis de Miramar, a **La Arboleda de Palamós**,

al **Madame Zozó** de Mont-ràs, **Marinada**, **Maddox**... En fi, per tota la Costa Brava, quan encara la música enllaunada no havia fet fora la música en directe.

També van fer incursions a la resta de l'Estat. A Madrid van tenir problemes amb la Guàrdia Civil per culpa de les seves cabelleres i a Tomelloso per poc que no acaben tots al cuartelillo. Els estius dels primers anys setanta se'ls passen a Eivissa. Allà hi havia moltes boîtes i discoteques amb música en directe i per allí hi passen un munt de grups i músics de la resta d'Europa i americans:

Una nit, mentre tocàvem a una boîte d'Eivissa —explica **Pepe Fortu**—, uns anglesos ens diuen que ells també són músics. Vam acabar

tocant junts uns quants rock&blues i rient i bevent... En fi, el que es feia en aquells dies i nits a Eivissa. Uns anys més tard, quan vaig comprar el disc **Satisfaction** dels **Stones**, vaig tenir la «satisfacció» de reconèixer aquells músics anònims d'aquella nit a Eivissa. També recordo que en una **Festa Major de Gràcia**, a l'envelat de la plaça del Sol, vam acompanyar l'**Adamo**, el cantant francobelga

que enamorava totes les noïetes».

L'any 2000, **Josep Fortu** decideix reconstruir el grup, aquest cop amb **Manel Merino** a la guitarra solista, **José M. Moreno** al baix, **Raúl Merino** a la bateria i ell mateix a la guitarra rítmica. Ara assagen a l'Escola Professional del Clot i actuen sovint per passar-s'ho bé ells i els que els escolten. Cada festa major els poden escoltar al **passatge de Massagué**.

Si els rivals de The Beatles eren Rolling Stones i dels Sirex els Mustang, això no treia que entre ells fossin amics. Al Poblenou passava el mateix amb **Los Kiero** i **Los Wikingos**. Rivals però amics i col·legues.

► Los **Wikingos** ¹ assajaven en un local compartit amb un altre grup que es deia **Tensión** al carrer de la Llacuna. Els fundadors van ser el bateria **Josep Maria Casanovas**, que vivia al costat del Centre Moral, i el guitarrista **Jaume Sabaté**, que tenia una fusteria a Pere IV. Amb **Toni Torres** al baix i **Fernando Sans** com a cantant comencen a tocar amb el nom de **Los Kon-Tiki** l'any 1963 i, més tard, com a **The Wikings**, seguint la moda dels noms en anglès. La primera actuació va ser a la Verneda. El 1966 graven el seu primer EP per a la Belter. El 1967 el grup es divideix. Els escindits formen el **Grupo 67**.

A la temporada 1967-1968 protagonitzen la fotonovel·la **Dos corazones** amb el títol «**Como yo te prometí**», graven el segon EP amb la cançó «**Soy un pez**» i fan una petita aparició a la pel·lícula protagonitzada per Cassen **La tía de Carlos en minifalda**, d'Ignacio F. Iquino (1967). Van entrant i sortint nous músics en el grup: **Jesús Orejón**, **Paco García**, **Joan Miró**, etc. Del 1970 al 1974 es passen a dir **Los Wikingos** i **sus Gogós**. La novetat eren dues esplendoroses gogós amb la minifaldilla reglamentària que feien ballar al personal i, si més no, feien bonic. Aquesta etapa dura fins al 1974.

Si a principis dels anys seixanta els grups de peluts van arraconar les **big bands** i les orquestres de **mambos**, **boleros** i **txa-txa-txas**, després les discoteques i els seus discjòqueis van fer el mateix amb els grups de **rock** i **pop**.

El 2005 es retroben **Jaume Sabaté**, **Josep Maria Casanovas**, **Jesús Orejón** (guitarra), **Joan Merino** (baix), **Enric López** (cantant) i **Paco Martínez** (teclats) per celebrar el 45è aniversari de **Los Wikingos**. Organitzen un concert a La Caixa de la Verneda. El concert se suspèn però el grup continua tocant i enregistren un CD amb el títol de **Ja hem tornat**.

En la seva primera etapa van actuar per tot Catalunya i després per l'Estat, sortint a programes de TVE i sovint compartint escenari amb els grans del moment: Los Sirex, Los Mustang, Los Salvajes, Cheyenes, Los Gatos Negros...

Per cert, **Los Gatos Negros** van gravar el seu primer disc al **Casino de l'Aliança**. Ho explica **Ernesto Rodríguez**, bateria i cantant del grup:

«Grabamos nuestro primer disco con el sello **Belter**, en 1961. **Alain Milhaud** nos hizo una prueba en el **Casino de la Alianza**, del Poblenou, y ahí mismo registramos temas como «**What'd say**», de Ray Charles, y «**C'mon everybody**», de Eddie Cochran, entre otros...»

Bienvenido, Mr. Rock. Los primeros grupos hispanos, 1957-1975. Salvador Domínguez, SGAE, 2002

En el mateix llibre sobre rock a Espanya **Bienvenido, Mr. Rock**, **Alain Milhaud** explica el següent: «Se grababa de lunes a viernes y los fines de semana el Casino recuperaba su función original: el baile y, de vez en cuando, el teatro. Aunque **Belter** grababa sobre todo flamenco y música ligera, decidí aceptar su oferta... Era el año 1961 y los medios técnicos eran muy rudimentarios y obligaban a ingeniárselas para sacar el mejor partido de las condiciones acústicas del local. Para conseguir efecto de reverberación solíamos utilizar los aseos y el hall del teatro...»

El sello **Belter** realizaba todas sus grabaciones, semana tras semana, con un equipo móvil de grabación en el **Casino de la Alianza del Poblenou**, un barrio barcelonés repleto de fábricas en aquellos días y que fue arrasado para construir la Villa Olímpica...

Bienvenido, Mr. Rock. Los primeros grupos hispanos, 1957-1975. Salvador Domínguez, SGAE, 2002

El **Casino** va ser testimoni d'infinitats de gravacions de **flamenco**, **jazz**, **rock**, **pop**, **ye-yé**, cançó, sardanes... El mateix **Toni López**, el conserge del **Casino** ho explica: «Recordo molts grups. Eren gent simpàtica, el **Micky** de **Micky y los Tonys** sempre estava jugant a la màquina del milió amb el meu nano, el **Toni López Jr.**, i és clar el meu fill sempre li anava al darrere. També recordo **Mike Kennedy** de **Los Bravos**, era molt aprensiu i sempre anava carregat de pastilles i medecines per a qualsevol malaltia. **Eduardo Bautista**, més conegut com a **Teddy Bautista** i que el 2011 va

tornar a fer-se famós per l'escàndol de la SGAE, també va gravar al **Casino** abans de **Los Canarios** amb el grup **Los Ídolos** ²: «Tres EP grabados por **Los Ídolos** con alguna composición del mismo **Teddy**. Todo ello grabado en deficientes condiciones en el escenario del pequeño teatro del **Casino de la Alianza del Poblenou** con la batería situada en un palco para acallar su sonido y en sesiones de grabación en directo todo de un tirón.»

Vicente Fabuel. Los Canarios. Todas sus grabaciones (libreto interior). Rama Lama Music, 2011

► En el magnífic llibre sobre el jazz a Barcelona de **Jordi Pujol Baulenas** hi ha una referència a l'oblidat **Salvador Font Mantequilla** ³, reconegut saxotenor de jazz que parla del **Casino**: «En otoño de 1961, **Mantequilla** hizo su debut discográfico como líder de un quinteto en el que figuraban el trompetista **Manolo Mercedes** y una sección rítmica de garantía integrada por **Pedro Ferré** al piano, **Rafael Lizandra** al con-trabajo y **Rafael Verdura**

2

3

en la batería. El grupo, muy compacto, grabó en el Casino de la Alianza del Pueblo Nuevo (Barcelona) un repertorio con bastante sabor **west coast**: cuatro temas originales del propio Salvador Font, que fueron publicados en un EP por el sello Belter.

Jordi Pujol Baulenas
Jazz en Barcelona,
1920-1965
(Almendra Music,
SL, 2005)

El disc, editat per Belter, és una peça de col·leccionista que s'ha pogut trobar en un web japonès a un preu realment kamikaze.

►Durant la dècada dels anys seixanta es produeixen al barri dos esdeveniments que també estan relacionats amb la música. El 14 de setembre de 1960 es va inaugurar a la rodona del Casino una escultura de terracota, L'adolescent, al cant popular obra de l'escultor Martí Llauredó. A la inauguració hi va assistir la seva vídua

5

i el seu fill del mateix nom, **Marti Llauredó** 4, que pocs anys més tard s'integrà com a cantant a **Els Setze Judges** i va ser el primer autor que va musicar poemes de Salvat Papasseit.

Pel febrer del 1966 es roda la pel·lícula **Dios, como te amo**, a la piscina del Club Natación Pueblo Nuevo, a la plaça de Lope de Vega. La protagonista era **Gigliola Cinquetti** 5, la noia

que deia que no tenia edat per estimar-te. A les escenes que havia de nedar la Cinquetti, va ser doblada per una nedadora del CNPN. També hi tenia un paper destacat la cantant Mikaela.

4

Anys 70

A principis dels anys setanta, a Barcelona es viu tot l'enrenou de la música progressiva, primer amb grups com Màquina!, Pan y Regaliz i Música Dispersa i personatges com ara Pau Riba, Sisa i Oriol Tramvia, que donen pas, més tard, a l'anomenada **Ona Laietana**, a l'esguard de la sala Zeleste del carrer de l'Argenteria. També una nova fornada de cantautors —Marina Rossell, Joan Isaac, Ramon Muntaner, Ovidi Montllor, etc.— s'afegeixen als ja consagrats Llach, Quico Pi de la Serra, Serrat... Pràcticament tots aquests cantautors han passat pel Poble Nou fent concerts a les sales principals del barri (Centre Moral, Casino de l'Aliança, Ateneu Colón, Pau i Justícia) i també algun concert a l'aire lliure. Se'n va fer un d'homenatge a la rambla del Poble Nou ¹ amb **Marina Rossell** i

Ovidi Montllor

Tapiman

TEATRE L'ALIANÇA DEL POBLE NOU

OCTUBRE 22 NIT, 23 TARDA I NIT, 24 TARDA
1971

"Dharma" en un extraordinario festival de rock

5

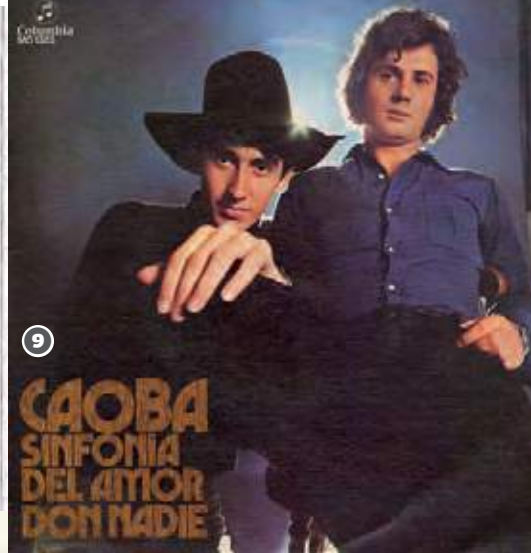
GENESIS UN AÑO DESPUES

Genesis apareció por el verano del año pasado. Su envío un disco promocional que fue inicialmente «rechazado» en la crítica de **DÍSCO EXPRES** a consecuencia de su mala grabación, por este que firma J. S. i F. Lase, el día pasó a un estado torzoso por culpa de problemas consecuentes a su editora.

Hoy, un año después, su editora vuelve a la carga, los problemas parecen solventados, y aquel disco de hace un año, haciendo caso a «aquella crítica», ha sido convenientemente arreglado y vuelto a grabar, y es un esfuerzo que se agradece porque el disco vale en verdad lo que son dos canciones de verdadera calidad, de categoría, con una increíble «gaita» lírica y un suceso de buen hacer que hacen presagiar su futura musical importancia... a eso que se le llama.

Tan sólo una «pega» se le puede poner a los temas del disco, y es su duración: 2, 11 y 13,2 minutos es hoy una cifra muy corta cuando estamos habituados a los discos de 4 y 5 minutos de duración. Y ¡ah!, otro tanto afortunado ha sido el cambio de caras, cosa que también se insinuó en aquella crítica.

En resumen, Genesis ha vuelto, un año tarde pero ha vuelto. Y a los que creíamos en ellos, nos alegra esta vuelta. Nos hace falta un «verdadero día» en la España musical de nuestros peñascos, una categoría en la que hoy sólo podemos contar a Jaska y Manel, Buenavista Social Club, José Luis Gansache y Manuel López, y con ellos su «And averting» y «Año siguiente».

Con Secta Sónica y, especialmente, con los Dharma

AIRES DE FESTA MAJOR EN LA ALIANÇA DEL POBLE NOU

En el Pueblo Nuevo, el domingo, se celebraba la Festa Major. Había barracas de tiro al blanco, tómbolas, tendetes donde se compraba de todo, autos de choque, la muria «Juanito», en la cual, por diez pesetas podías hacer un viaje y tener la horrible sensación de que será tu último viaje... antes de caer al vacío. Y en la Aliança, Secta Sónica y la Companyia Elèctrica Dharma.

Serían las seis y cuarto cuando apareció Secta Sónica: Xavier Pérez, «el gato», Rafael Zaragoza, «Zarita», Jordi Bonell, Víctor Cortina y Jordi Vilella hicieron su presentación en Barcelona. Tenía ganas de ver y escuchar a los Secta. Esto de que en un grupo existan tres guitarras solis-

tu elopé «Fred Pedralbes», como «la palmeira», «Acoites», la calle en la que vivía «el gato», allá en su Buenos Aires. «Déjame mi corazón en el Anión», etcétera. Conseguirán algunos momentos de climas, que fueron bien recibidos por el público. Quizá lo más destacado del grupo, a parte del buen hacer de Xavier Pérez al bajo, son los diálogos que se establecen con guitarras, lo cual te obliga a estar muy atento porque, si no, te pierdes ante la variedad de sonidos. Puede decirse que tanto «Zarita», como Jordi Bonell como Víctor Cortina tienen estilos diferentes — quizá el más rockero sea Jordi, el más jazzístico Víctor y «Zarita» se le note sus reminiscencias country — pero se

de fuerza o, al menos a mí me lo pareció debido, quizás, a que después salieron los Dharma...

Y con la Companyia Elèctrica llegó la verdadera fiesta. No descubro nada si digo que son el grupo más fresco que he escuchado últimamente. Su marcha, su «temperas» está fuera de toda duda. Es digna

tándose totalmente en el folklore catalán y en el que juega un papel muy importante la tenora de Joan Fortuny sin olvidar en ningún momento la fuerza de los demás. Prueba de ello es que el ambiente se fue caldeando a medida que transcurría su actuación para terminar todo el mundo, o casi todo, bailando por los pasillos. Después del «L'ou com balla», un tema que les ha consagrado, «La tramontana» lleva todo el camino de convertirse en una canción definitiva de la evolución que están experimentando.

Tan sólo añadir que el aire de festa major no sólo estaba en la calle, sino también en la Aliança, y si no que se lo pregunten a las trescientas personas que nos reunimos allí.

Manuel Gerena el 13 de juny de 1973. A la parròquia de Sant Pançraç van actuar **Luis Pastor**, **Elisa Serna** i **Julia León**, tots representants de la cançó d'autor castellana. En l'apartat de música rock o progressiva, també van ser molts els que van passar pel barri: **Màquina!**, **Tapiman**, **Secta Sónica**, **Companyia Elèctrica Dharma**, **Orquestra Mirasol**, **Orquestra Plateria**, **Jordi Sabatés**, **Toti Soler**, **Pau Riba**... A l'Ateneu Colón van actuar, sense gaire èxit de públic, **Quico Pi de la Serra**, **Pau Riba**, **Orquestra Mirasol** i la **Dharma**. **Genesis** era un duet estil Simon & Garfunkel format per **Josep Lluís Gausachs** i **Francisco López Moreno**. Gausachs treballava a la xurreria del seu pare que hi havia a la Rambla cantonada

amb el carrer del Doctor Trueta. Van gravar un single per a l'editora **Diabolo / Als 4 Vents**. Al cap d'un temps, quan el grup anglès del mateix nom va començar a ser conegut a Espanya, es van canviar el nom de **Genesis** pel de **Caoba**, van passar-se de l'anglès al castellà i van gravar un altre single, aquest cop per a Columbia i amb arranjaments del mític **Josep M. Bardagí**. Als primers anys setanta es formen molts grups. **Salvador Garceran** explica: Vaig estar tocant la bateria en un grup que es deia **Los Haros** a finals dels seixanta, tocàvem **patxanga**, música de ball i alguna cosa dels Beatles o Bee Gees. Vaig conèixer el **Fernando Pedemonte**, que també tocava la bateria i vivia a Marià Aguiló, al costat de La Palma, i el **Cisco**, bateria

de **Borrasca**, que eren del barri. Treballaven tots a les Culleretes. Al cap d'uns anys em vaig trobar el **Fernando** i em va explicar que tocava amb el **Dyango**. També recordo **Los Kiero**, amb el **Josep Fortunado** (Fortu) i el seu germà. I els **Continuados** i tants i tants... En aquells anys, al **Centre Moral** assajava un grup format per **Francesc Maria Planchart** (pianista), **Josep Trotta** (bateria, orgue), **Dionís Olivé** i **Josep Solé** (guitarristes) i **Ramon Porta** i **Toni Olivé** (baixos). El grup assajava molt i en les poques actuacions que van fer es feien dir **Assaig**. En aquest grup també hi havia **Xavier Dolç**, concertista de piano, i **Jordi Paniagua**, que va gravar un single per a **Emi-Odeon** en doble versió català i castellà, amb

arranjaments de **Toti Soler**. Més tard, el grup **Assaig**, amb la incorporació d'un bateria vingut d'Osona, **Joaquim Pratdesaba**, es van passar a dir **Introito**. L'any 1975, a la Sala **Miriam** es va celebrar un concert amb diferents grups del barri: l'esmentat **Jordi Paniagua**, **Blat Brut**, el **Duo Toni i Carme** — que érem la **Carme Pous** i jo mateix, **Toni Olivé** — i **Pastís d'Argent**. **Blat Brut** era un grup format per **Miquel Carbonell**. Així ho explica: **Blat Brut** érem **Pere Pous** (baix), **Enric Masip** (bateria), **Patrici Llonch** (guitarra), **Miquel Carbonell** (òrgan) i **Anton Serra** (flauta travessera). Feiem un tipus de música rock amb influències fussi-

on i música laietana. Vam funcionar del 1973 al 1976. Assajàvem en una fàbrica tèxtil del Clot, al costat de la plaça de Valentí Almirall. El 1976 vam guanyar un concurs de **Ràdio Joventut** premiat amb un contracte amb **Ariola Eurodisc**. Ens vam dissoldre abans de gravar res. **L'Anton Serra** actualment és un flautista reconegut internacionalment.

Miquel Carbonell, teclista de Blat Brut

1

Mig Món ¹ també assajaven al **Centre Moral** i eren **Ricard Reguant**, **Lluís Casanova**, **Carles Ibàñez** i **Quim Solsona** i algú més que s'hi afegia. Feien cançons desenfadades amb tocs de folk, seguint l'estil de La Trinca.

També seguia l'estil de La Trinca el trio **Cristof-Xarrupa-Kavesa** ², format per **Josep Maria Oliveres** (**Cristof**, guitarra), **Josep Cabezas** (**Xarrupa**, baix) i **Carles Rodríguez** (**Kavessa**, bateria). Del 1971 al 1973 van gravar quatre EP.

Eren de Salt, però s'havien instal·lat al Poblenou i els tres vivien a la **Sala Giovane** ², la discoteca que s'anunciava a Radio Juventud amb un gloriós jingle que deia: «¡Chovane, Chovane...! La disco de la caye xui». O sigui, al carrer de Lluç davant de La Vanguardia.

Als anys vuitanta, la discoteca **Giovane** va passar a ser la moderníssima **Sala Metro**, per on van passar tots els grups

i bandes més modernes del moment i tota la movida madrilenya. **Sabino Méndez**, guitarrista i autor de moltes de les cançons de més èxit de Loquillo, en la seva segona novel·la **Hotel Tierra** evoca aquesta sala: Barcelona, martes 15 de febrero de 1983.

Estando, a altas horas de la noche, en la **Sala Metro**, nos presentan a su director, **Cristophe**. La sala es bisoña, pero amplia y diseñada con imaginación, son tres pisos instalados en un antiguo almacén del barrio industrial de Pueblo Nuevo. El tal **Cristophe** es un tipo amable, rubicundo, extrovertido y que no mantiene la atención en una misma persona mucho más allá de unas cuantas frases. Muy activo, gesticulante, amplio, con un pelirrojo que parece cuidado de peluquería. Lleva un traje verde pálido con reflejos dorados y, por extraño que parezca —debo con-

signarlo—, lo combina calzándose unas chirucas [...]. Es un hecho: el director (o dueño) de la **Sala Metro** viste traje con chirucas.

Hotel Tierra (Anagrama, 2006)

Aquest fet de les xirruques va quedar reflectit en la cançó «**D'una mirada**» de **Melodrama**, on s'explicava el drama d'un noi que perdia tota la credibilitat davant de la seva xicoteta ultramoderna el dia que el descobria amb el calçat tan mancat de glamour:

D'ençà que em vas veure amb xirruques ja no és el mateix d'abans.

«D'una mirada» (D. Olivé) Melodrama, L'èxit truca a la porta (LP Audiovisuales de Sarrià, 1985)

La **Sala Metro** va acabar convertida en una sala sinistra decorada amb làpides i taüts com un cementiri i amb el suggerent nom de **666**. Ahrg! El número de la bèstia! A finals dels anys setanta comencen a funcionar grups que, si bé no són gaire reconeguts, alguns

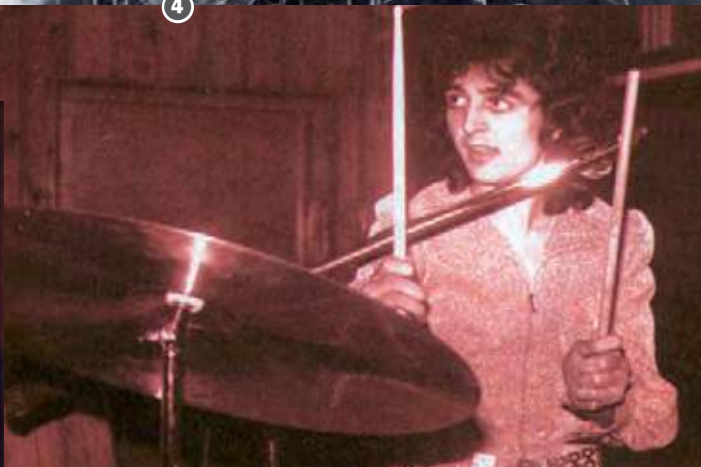
2

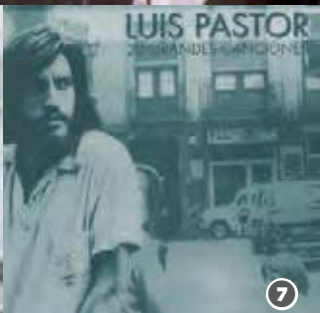
4

3

6

7

van ser l'embrió d'altres que més endavant van aconseguir una certa notorietat en el món del rock local i fins i tot nacional.

Al desaparegut carrer de Ciervo assajaven **Relato 3**. Feien cançons dels seus ídols com ara Free, Grand Funk Railroad, Black Sabbath... El formaven **Josep Rosell**, **Joaquim Bonet**, **Agustín Pérez** i **Pedro Ballester**.

Van actuar al Casino, a Badalona... El mateix **Josep Rosell** ho recorda:

«A finals dels anys setanta vaig tocar amb molts grups com ara **Relato 3**. Al Rancho Grande hi assajava **Materia Gris** i el primer grup de **Manolo García**, que de seguida es va convertir en **Los Rápidos**».

Melodrama també comença al final d'aquesta dècada, i **Trance** i **Miralls** també, que assagen al carrer de Nazaret amb **Salvador (Coco)** a la bateria...

Josep Rosell

► Durant els anys setanta van viure al Poblenou dos cantautors: **Quintín Cabrera** i **Luis Pastor**.

Quintín Cabrera va néixer a Montevideo i sempre deia que també era català i madrileny. Va a venir a viure al Poblenou el 1968. El 1991 es traslladà a Madrid, on va restar fins a la seva mort al 12 de març de 2009. Musicalment partia del folklore del seu país amb influències dels moviments de cançó protesta llatinoamericans. Va actuar a la rodona de Pallars en un homenatge a la Rambla el 1975. Aquest mateix any va treure el seu primer LP, **Yo nací en Montevideo**, on hi havia la cançó «**Poble Nou**», dedicada al barri on vivia i d'on era la seva dona Pilar i els seus dos fills, Ferran i Daymar. A la revista **4 Cantons** Nicasí Camps va fer un fitxa del cantautor:

«[...] aparte de estar casado con una muchacha nacida en la calle Taulat, de trabajar en el barrio y tener un poema dedicado al Poble Nou, que irá incluido en su próximo disco, se sumó al acto de homenaje a nuestra Rambla...»

Nicasí Camps i Pinós, 4 Cantons, 1975

Al final de l'entrevista, Camps explica que s'ha fet en presència del seu amic i també cantautor Luis Pastor.

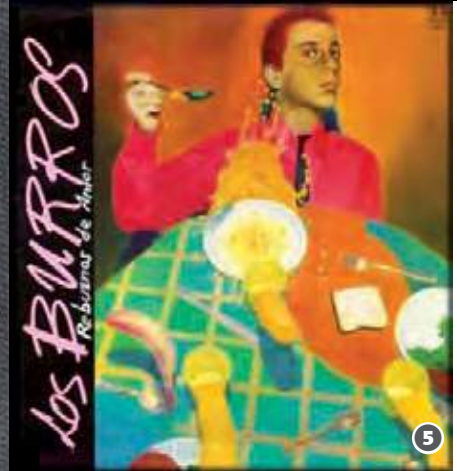
Luis Pastor va néixer a Berzocana (Càceres) el 1952.

Cap al 1972 va viure una temporada en un pis de del carrer de Pere IV, a l'altura del carrer de Ciutat de Granada.

«Era un pis on entrava i sortia molta gent, anarcsos i comunistes.»

Joan Gellida

Durant aquesta estada va estar gravant per a l'editora **Als 4 Vents** i enregistrà els seus dos primers singles: **Huelga del ocio** i **Con dos años**. El 1983 es va fer més famós gràcies a TVE, on feia el paper d'un cantant cec que cantava coplillas crítiques de la realitat quotidiana.

Anys 80

Nadal-81 és el nom del concert que es va celebrar al Casino i en el qual van actuar cinc bandes del Poblenou.

Trance, **Evo**, **Miralls**, **Melodrama** i **Los Rápidos** van ser els cinc grups que van donar canya aquella tarda de Sant Esteve del 1981.

Trance era un grup en el més pur estil **heavy** sense manies. Eren del barri i van actuar sovint al carrer sobretot per la Festa Major. **Jaume Helloween Gómez Castells** era el baixista i forner de Cal Mingo.

Evo també tiraven cap al **heavy**. El baixista era **Pedro Bruque**, que més tard va formar un altre grup amb el seu propi nom: **Bruque**.

La cantant d'**Evo** era **Carmen García**, germana de Manolo García. Amb el nom de **Carmen Virus**, va gravar dos CD: **Espiri-**

tu ansioso (1999) i **Llévame** (Vale Music, 2001), produït per Pep Sala. El 2004 va treure un minidisc compacte amb el nom de **Carmen**. El 2005 va fer de telonera del seu germà

Manolo García. **Miralls**: grup de poca durada encara que el bateria, **Salvador Coco**, va continuar tocant en altres grups i orquestres. **Los Rápidos** eren **Manolo García** (veu), **Es-**

teban Martín Hirschfeld (teclats), **Antonio Fidel** (baix), **Josep Lluís Pérez** (guitarra) i **Lluís Visiers** (bateria). **Manola García** va néixer el 1955 al Poblenou, prop del Rancho Grande. La seva primera actuació va ser al Centre Moral i Cultural del Poblenou a l'edat de vuit anys debutant en la Coral. **Manolo** recorda

que es va desmaiar de la intensitat de la seva entrega artística fent d'angelet a Els Pastorets: La primera vez que subí a un escenario tendría 8 años, en el Centro Moral y Cultural de Poblenou. Allí me desmayé directamente haciendo de ange-lito en Els Pastorets...

Manolo García

Després va formar part de **Materia Gris** tocant la bateria. Més tard canvià el nom per **Satán**. El següent grup és **Silma y su Conjunto**. En aquest grup **Manolo** va començar a cantar en els descansos de la cantant titular, **La Silma**.

Amb uns amics va for-

mar el grup de rock **Los Rápidos** i feien d'acompanyament en l'LP **Tengo una idea** (1980), de **Sergio Makaroff**.

Després van gravar un LP propi amb **Emi-Odeon** i encara que van tenir molt èxit, tant en les actuacions com entre la crítica especialitzada, amb prou feines van vendre 2.000 còpies del seu primer i únic disc, que avui dia és una peça de col·leccionista.

Los Rápidos es converteixen en **Los Burros** amb la incorporació d'un element fonamental: **Quimi Portet**.

Com a **Los Burros** graven un parell de discos: **Rebuznos de amor** i **Jamón de burro**. **Los Burros** també estaven molt ben considerats, però no fou fins que **Manolo** i **Quimi** van tornar a desfer el grup i es van inventar **El Último de la Fila** que no arribà l'èxit. **El Último de la Fila** es va convertir en un fenomen de masses i sense baixar la qualitat de la seva proposta musical.

Els seus discos **Quando la pobreza entra por la puerta, el amor salta por la ventana** (1985), **Enemigos de lo ajeno** (1986), **Como la cabeza al sombrero** (1988), **Nuevo pequeño catálogo de seres y estares** (1990), **Astronomía razonable** (1993) i, finalment, **La rebelión de los hombres rana** (1995) ja són història del rock i el pop tant a Espanya com a Amèrica del Sud.

A partir d'aquí, **Manolo García** va continuar com a solista i va gravar **Arena en los bolsillos** (1998), **Nunca el tiempo es perdido**

(2001), **Para que no se duerman mis sentidos** (2004), **Saldremos a la lluvia** (2008) i **Los días intactos** (2011).

Melodrama el formen **Dionís Olivé** (compositor, guitarra i veu), **Joan Navarro** (piano i ara col·leccionista de còmics), **Carles Collazos** (bateria), **Xavier Julià** (guitarra) i **Toni Olivé** (baix). També han estat a Melodrama **Manel Valls** (guitarra), **Eduardo Laguillo** (guitarrista i teclista), **Miquel Ciurana** (pianista), **Pepe López-Jara** (baix)...

Melodrama s'estrenà al vell Zeleste del carrer de l'Argenteria el juny del 1977. Van actuar a **Doble Zero**, **La Orquidea**, **Magic**, les revetlles de **La Tortuga Ligera**, al **Salón Cibelles...** **Jaume Sisa** els va contractar per fer una gira per Espanya i per a la gravació de l'LP **Sisa i Melodrama** (Edigsa, 1980). Com a Melodrama van gravar tres singles: **No me digas que me dejas** (Edigsa, 1980), **Sabor a tutti-frutti** (CBS-Epic, 1982) i **Fes Flash** (Audiovisuals de Sarrià/TV3, 1985), que és la sintonia del programa juvenil de TV3 **Fes Flash**. També van gravar els LP **L'èxit truca a la porta** (Audiovisuals de Sarrià, 1985) i **Grandes fracasos** (Transdisc, 1992). Van actuar sovint a TV3 i La 2; en el programa **Àngel Casas Show** (TV3), al **Temps de Cançons**, **Taula de so** i **Per molts anys** (TV2).

El 2006 va sortir el triple CD **Les tres cares de la moneda** (K-industria, 2006),

que és una reedició corregida i augmentada de l'elapè amb **Jaume Sisa**. El 2008, per celebrar el 31è aniversari, es van tornar a ajuntar, van fer un parell d'actuacions i van gravar el CD **Dilluns a Tànger**, amb la producció d'**la Clua**. Actualment encara continuen assajant.

Àtic és el grup de l'**Ignasi Morer**, que també és fill del Poblenou. Van gravar un parell d'elapès entre el 1985 i el 1987. Miquel Pujadó, en el seu impres-

cindible **Diccionari de la cançó**, els descriu així:

● **Àtic**: grup musicovocal que basa el seu atractiu en l'agradable acoblament de tres veus (una masculina i dues femenines) i en una música acústica i eminentment melòdica, que té Crosby, Stills & Nash, Simon & Garfunkel o Peter, Paul & Mary entre els seus referents internacionals. Els textos primis com un paper de fumar i centrats bàsicament en la temàtica amorosa

(«El meu amor no té cap nom», «Un amor com qualsevol», «No vull parlar d'amor...») es posen al servei de les veus i del clima que aquestes veus creen. Tots els temes són escrits pel membre masculí del grup, **Ignasi Morer**. **Àtic** publica dos àlbums a **Picap** abans de desaparèixer: **Temps d'amor** (1986) i **Girant dies** (1987).

Miquel Pujadó
Diccionari de la cançó.
D'Els Setze Jutges al rock català
(DE, 2000)

► **Greco** ¹ era un grup comandat per **Orlando Cardona**. Orlando era professor, o potser encara ho és, del Centre d'Estudis Montseny del carrer de Pallars. Per tenir més informació de Greco tornem al diccionari de Pujadó:

● **Greco**: vol dir **Grup de Rock Experimental Català**. Les seves cançons es movien en l'àmbit d'un **pop** suau d'arrels anglosaxones i tenien més interès per la interpretació del seu cantant solista, **Orlando Cardona**, que no pas per les composicions en si. Enregistren un single amb «**No som músics com els d'abans**» i «**Petits déus**» el 1986 i dos LP (**Sóc**, 1987 i **Humans**, 1988). Participen en el disc col·lectiu **Tocats per Nadal** (1988). També treuen un disc en castellà. I finalment el 1994 editen el CD **El cel està tan lluny**.

(DE, 2000)

► Pel barri, als anys vuitanta sovint venien a actuar grups de l'incipient rock català. Grups com ara **N'Gai n'Gai**, **Doble Buble**, **Los Rápidos**, **Los Burros**, **Los Rebeldes**, **Cacao Pal Mono**, **Aurelio y los Vagabundos**, **Loquillo**, **Kiwi** amb **Oscar Mas**, **Sau**, **Melodrama**, **Detectors**, **Greco**, **La Madam**, etc. Tots van passar pel **Rellisquin**. És a dir, que van venir a gravar programes musicals de TV3 als **Es-**

tudis Ideal, un local que popularment és conegut com **Rellisquin**. També van passar pel barri els de la movida madrilenya, perquè en la ja esmentada **Sala Metro** ² s'hi programava tot un seguit de concerts ultramoderns gràcies al director del local, el ja també esmentat **Cristof**. Hi van actuar **Alaska**, **Radio Futura**, **Parálisis Permanente**, **Siniestro Total** i més tard **Golpes Bajos**. Aquests dos últims

grups eren liderats per tota una personalitat en el **rock-pop** del moment, **Germán Coppini**. I aquest també té a veure alguna cosa amb el Poble Nou. **Germán Coppini**, o bé amb **Siniestro Total** o amb **Golpes Bajos**, passa sovint per Barcelona per actuar al **Zeleste** o al barri, a la **Sala Metro**. I alguna vegada s'està al Poble Nou a casa de la seva tieta

Adelina Coppini, que tenia una merceria al carrer del Joncar. Com a curiositat direm que **Germán Coppini** grava en català la cançó de **Pau Riba** «**Orenella i gladiol**» en el seu disc del 1996, **Carabás**. A mitjan anys vuitanta, el **barri de la Plata** pren una embranzida i organitza unes quantes

El conjunt de José Ribalta y Bonet de San Pedro, en el Salón Figat

festes majors muntant un envelat on s'aplega tot el jovent del Poblenou. L'embranchida va durar poc però mentrestant van actuar **Huapachà Combo**, l'**Orquestra Plateria i Sopa de Cabra**. Aquests concerts van tenir molt d'èxit entre la gent jove del barri. Es podria dir que van morir d'èxit, que és una bonica manera de morir.

Aquest no va ser l'únic cop que la **Plateria** va actuar al barri. **Manel Joseph**, cantant i alma mater de l'orquestra, ha facilitat a l'arxiu unes quantes fotos i la informació següent:

Amb la **Plateria** vam actuar moltes vegades al Poblenou, recordo especialment una, en no sé quina plaça, el dia que van alliberar en **Huertas Claveria**, crec que va pujar a l'escenari i tot. També vam gravar en directe al **Casino de l'Aliança** el 1981 l'LP **Una història**.

El 1983 vam fer un carnaval al **Casino** junt amb l'**Orquestra Frenesí**. Als cartells hi posava «**Tercer carnaval de la dècada**». Acaba dient, amb l'humor i la simpatia que el caracteritza i que fa que a l'escenari es posi el públic a la butxaca: «Con ustedes... la **Orquestra Plateriaaaa!!!**».

► L'**Orquestra Amics de la Música** es va crear a finals dels anys setanta i assajaven al **Casino**. Al cap d'un parell d'anys van anar a parar al **Centre Moral**, fins que el 1992 que es van traslladar a **Can Felipa**, on han continuat la seva tasca. En un principi l'orquestra, dirigida pel mestre **Josep Maria Nogués**, va aplegar un grup de músics pro-

fessionals, molts d'ells ja jubilats, per formar una **big band** i tocar **ballables** dels anys quaranta i cinquanta, **swing**, **big band**, **fox**, **mambo**, **boleros**. Formar una big band des del punt professional era una cosa inviable. Ja no hi havia llocs on actuar. A les sales de festa on hi havia hagut grans orquestres ja feia dècades que s'havien passat a la música enllaunada.

Els músics de l'orquestra havien viscut l'època daurada de les **big bands** i les **jazz bands**. Molts havien tocat en les millors orquestres del moment, com ara **Gran Casino**, **Augusto Algueró**, **Xavier Cugat**, **Mario Visconti**, **Florida**, **Niza**. Gent com el trompetista **Josep Ribalta** fins i tot havia estat fundador de la seva pròpia orquestra: En 1941, **Josephine Baker** actua en funcions de tarde y noche, acompanyada de la **Orquestra Gong de José Ribalta**, **Los Magos del Jazz** y el Ritmo. De 1944 a 1946 **José Ribalta** y sus muchachos actuan en el **Salón Amaya**, punto de encuentro para la mayoría de amantes del **swing**, tocaba el violín y la trompeta.

Jordi Pujol Baulenas
Jazz en Barcelona, 1920-1965
(Almendra Music, SL, 2005)

Seria impossible parlar de tots els músics que van passar per l'orquestra. El director i responsable de la direcció musical i els arranjaments era **Josep Maria Nogués**. **Jaume Ríos**, un dels més entusiastes fundadors.

Àngel Aparicio, **Baltasar Olivé**, **Joan Maria Rigol**, **Montserrat Segarra**, **Josep Ribalta** i **Rafael Badal** són alguns dels molts músics del Poblenou que es van incorporar a l'orquestra, que també va donar pas a músics joves que trobaven la seva primera orquestra per començar a posar en pràctica el que havien après al conservatori. Aquest va ser el cas d'**Eloi Ortells** o **Roderic Pallàs**.

El seu millor moment va ser a mitjan anys vuitanta, quan es va produir un renaixement de les **big bands** i es va reivindicar la música en directe des del **Sindicat de Músics de Catalunya**, creat recentment. **Núria Feliu** n'era una gran defensora i sovint va col·laborar amb l'orquestra, i també

Raúl del Castillo, **Lorenzo González**, **José Guardiola** i altres que havien viscut l'època de les sales de ball amenitzades per les grans orquestres i les jazz bands. Un parell de cops **Xavier Cugat**, que havia tingut en la seva orquestra alguns d'aquests músics, es va presentar al **Centre Moral** per gaudir de l'assaig dels **Amics de la Música**.

Actuacions destacades van ser les que es van fer en la **Primera Setmana de Música en Directe** al **Poble Espanyol** i al camp de futbol de l'Europa, on van ampliar el repertori dels clàssics de la música moderna. Actualment l'**Orquestra Amics de la Música** continua sota la direcció de l'**Angelina Oliva** i **Martí**.

3

3

2

4

1

Anys 90 i fins avui

Aquests darrers anys hi ha una diversitat d'estils que potser abans no s'havia donat: **havaneres, folk, jazz, funky, ska, rock** i algun més. Com diu l'eslògan, «al barri hi ha de tot».

► Les **Veus de la Marbella** 1, grup d'havaneres dirigit per **Rosend Conesa i Toni Roig**, compositors també de l'havanera «**Ones enllà**» que va guanyar el 1r Concurs d'Havaneres Inèdites de l'Escala el 1989. En van gravar un elapé que ha estat editat en CD (**Ones enllà, Picap**, 1995).

► **Cesc Sans** 2 és el primer **graller** del Poblenou. Va formar part de la primera colla dels **Gegants del Poblenou**. Els seus pares tenien la tintoreria A. Sastre de la Rambla. Va començar en grups d'animació com ara el **Gripau Blau**. Va compondre l'**himne del Movi**, que era l'esplai de la parròquia de Santa Maria del Taulat.

De tocar la gralla amb els **Gegants del Poblenou** va passar a formar part dels grups de música tradicional **Clau de Lluna** el 1989 i després **Sa Cobla**, ambdós assidus al prestigiós Tradicionàrius. Amb **Clau de Lluna** 3 va editar quatre CD:

- **Cercle de Gal·la** (Sonifolk), 1992
 - **Fica-li, noia** (Sonifolk), 1993
 - **Obertura** (Música Global Discogràfica), 1996
 - **La punyalada** (Audiovisuals de Sarrià), 1997 i amb **Sa Cobla** dos:
 - **Si no vols pols...** (Tecnosaga), 2000
 - **Bot** (Tecnosaga), 2001
- Des de fa uns quants anys resideix a Sant Jaume de Llierca i es dedica a fer de luthier. Fabrica tota mena d'instruments tradicionals tant per a Catalunya, Espanya, Itàlia, França... i on se'l reclama.

► Tothom coneix el cas de Clark Kent, que de dia era periodista i de nit es convertia en el desfacedor de entuertos Superman. Al Poblenou tenim un cas similar: l'**Araceli**

Aiguaviva 4, jutgessa de dia i **jazzsinger** de nit.

L'**Araceli** compagina vocacionalment ambdues professions des de l'any 1994, quan funda el **Aiguaviva Quartet** format per ella mateixa, el pianista **Jaume Vilaseca**, el contrabaix **Josep Maria Curro Gálvez** i el bateria **Ramón Díaz**. Però hem de dir que l'**Araceli** ja havia estat en altres formacions com ara la **Big Band La Farga Hot Jazz Band**. El 1999 graven el primer CD amb estàndards de jazz i blues **Aiguaviva** (Satchmo Jazz Records, 1999).

El 2005 posa música als poemes de **Joan Margarit** en el CD **El ritme de les paraules** (Satchmo, 2005). El seu tercer CD és **Deixa** (Nòmada 57, 2010). Aquest cop és la **bossa nova** la que ha estat tamisada pel sedàs del jazz que conrea l'**Araceli** i el seu quartet. L'**Araceli** no es conforma de cantar jazz amb el seu grup i des de l'any 2000 forma part del grup vocal a capella **Musdeveus**.

7

6

8

5

► **Xavier Maureta** 5 és un altre músic de llarga trajectòria. El seu instrument és la bateria i sempre s'ha dedicat al jazz.

A finals dels anys vuitanta se'l podia sentir assajant en conjunts del barri si passaves pel carrer de Joncar cantonada amb Marià Aguiló, on hi havia un forn de pa i unes casetes baixetes que van desaparèixer. En el programa de TV3 *Persones humanes* del Mikimoto ja formava part com a professional de la banda que tocava durant l'emissió.

Ara forma part de diverses bandes de jazz, entre elles les de **Xavi Maureta** i **Condicció Humana**, amb la qual ha gravat els CD *Ura* el 1998 i *Entropia* el 2000. El 2003 grava amb **Adam Kolker** el CD *Meditacions*. També ha fet innumbrables col·laboracions en altres gravacions: amb la **Big Ensemble** del Taller de Músics, amb el grup

Koniec... El Xavi és un cul inquiet i no para de tocar i de col·laborar sempre que pot i quan no pot l'ajuda **Jerôme LaVoix** 6. Ei! Que no sabeu qui és Jerôme LaVoix? En Jerôme és... com us ho diria? És un clon d'en **Xavi Maureta**, però si el Xavi es dedica al jazz i la bateria, en **Jerôme** es un elegant cantant melòdic i romàntic que canta coses tan boniques com ara «*Siboney*», «*Moon River*» o «*Arrivederci Roma*». Darrerament ha gravat un CD.

► **Slips** no és un grup pròpiament del Poblenou, sinó de Montmeló, però el seu cantant i també autor de moltes cançons és **Adolf Forés** 7, que compagina la música amb la ferreteria Lull. Ell és qui us ven els cargols i les broques quan un disabte us agafa la febre del bricolatge. **Slips** van sorgir a principis dels anys noranta i tenen editats 3 CD: *MCMXCH* (1992).

Sexy Flash Funk (1994), nomenat per **Ràdio 4**, i finalment **Contraatac Funk**, del 2007.

► **Dr. Calypso** 8 és una banda bàsicament de ska, encara que també ho barregen amb una mica de reggae, soul i pop i ho fan des del 1989. Aleshores es feien dir **Dr. Calypso and the Barcelonians**.

Porten gravats un bon grapat de LP, CD, cassetts i maquetes i han col·laborat en gravacions col·lectives de ska. S'ha dit que són del Poblenou, però també hem llegit que són de Gràcia. El que podem assegurar és el canta nt, **Sergi Xeriff**, és del barri i sovint se'l pot veure passejant per la Rambla.

El Xeriff també té una activitat alternativa a **Dr. Calypso** amb el nom de **Xeriffsoundsystem**. **Sidonie** és una altra banda que està relacionada amb el Poblenou. Són **Marc Ros** (cantant, guitarra i baix), **Jesús Senra** (segones veus,

baix, sitar, guitarres elèctrica i acústica) i **Axel Pi** (bateria, taules i bongos). La seva relació amb el barri és que assajaven en un local del barri i l'Axel i en Marc han estat vivint al Poblenou. I estan tocant des de finals dels anys noranta. A part de les seves gravacions han col·laborat amb **Pereza**, **Sopa de Cabra**, **Love of Lesbian** i **Marc Parrot**.

► A **Marc Parrot**, últimament, l'hem vist vinculat al barri fent el programa de TV3 **Casal Rock**, que es va gravar a **Can Felipa**. La seva família tenia un negoci de pintures al carrer de Pere IV: **Pintures Parrot**. Encara que aviat va anar a viure a Montgat.

► **Joan Ramon Maestu** es un home dedicat a la música en els seus diversos vessants des de fa més de quaranta anys. Ha estat i és a temps total o parcial músic, guitarrista, tècnic de so, tècnic de gravació. Té un estudi de gravació a la Verneda i és allà on

va gravar el 2005 el seu primer i únic CD, **Ni antes ni después**, i en va fer la presentació al Casino.

► Al barri hi trobem cantants de musicals com ara la **Mar Maestu** (*El Mikado*, *Boscoss endins*, *Sweeney Todd*), **Meritxell Coma** (*El Mikado*, *Sweeney Todd*, sarsuela, òpera), **Sergi Albert** (*El rey León*, *La bella y la bestia*), **Benjamí Conesa**, ex component de *Vajillas* (*Mamma Mia!*, *Rent*, *Los Miserables*, *Godspell*), **Xènia Reguant**, ex component de *Vajillas* (*La bella y la bestia*, *Cantando bajo la lluvia*, *Grease*, *Pegados*), **Lidia Ibáñez** (*Mamma Mia*, *La bella y la bestia*), **Joan Olivé** (*La nit de Sant Joan*), **Júlia Jové** (*Hair*, *Los Miserables*) i fins i tot el nen **Marc Ribalta**, que feia de tasseta a *La bella y la bestia*. Tots aquests actors cantants van començar al **Centre Moral** i alguns encara hi col·laboren.

Al Poblenou s'han format quatre corals a capella: **Petit Comit **, **Les Fuses**, **Coral Vajillas** i **InKreible Kinteto Afonia**.

► **Petit Comit ** 1 fa més de quinze anys que funciona, si bé només dos dels seus integrants són del Poblenou, els germans **Josep i Maria Rosa Gili Martínez** (excomponents **Vajillas**). Tenen el local d'assaig al barri, al **Centre Moral**.

► **Les Fuses** 2 estan integrades per set noies, entre elles **Mireia Galobardes**, també excomponents de **Vajillas**, i **Irene Andreu**, que també toca el violoncel.

► **Coral Vajillas** 3 coral a capella d' fmera vida i èxits aclaparadors tant al barri com en les seves actuacions arreu de Catalunya. Van fer temporada a **La Cova del Drac** i **El Llantiol** i van estar dirigides per l'autor d'aquest informe, **Toni Olivé**.

► **L'InKreible Kinteto Afonia** 4   l'única coral a capella heavy del món. No hem pogut esbrinar si eren del Poblenou, però en el seu repertori hi ha la can  **«Ferreteria Taulat»**, ferreteria que estava davant d'un local que freqüentaven sovint, el **Puertohuraco**:

● El **InKreible Kinteto Afonia** se deshizo har  cosa de un par de años, después de més de 15 años al pie del ca n. Lo de la **«Ferreteria Taulat»** ocurrió una noche que sal amos cantando del **Puertohuraco** aquello de **«Somos los reyes del metaaal...»** y de repente vimos el cartel y aullamos a coro:     **«Ferreteria Taulat»!!!**

Decidimos entonces ser el primer grupo de la historia en ser patrocinados por una empresa que ya no existía.

Espero haberte sido de ayuda y que Satán gu e tus pasos.

Santiago Guerrero (membre fundador del Kinteto Afonia)

Abans de desfer-se, però, van deixar gravat dos CD: **Ferreteria Taulat** (2003) i **Lenguas no muertas** (2007), difcils de trobar.

► En aquest balanç podem afegir **Núria Zurilla** i **Enric P. Escrig** 5, que es dediquen a la can  i animació infantil i tenen editat el CD **Júlia Julieta**, **Kalikipies**, i **Olga Fa anas i Euf lia Batlle**, que es dediquen al difcil ofici de cantar en **orquestrades de ball** mentre la gent de pobles, viles i places celebren les festes majors i mai no troben l'hora d'acabar la gresca. Realment és molt dur.

► **Sombras**  s un grup instrumental creat el 1996 per recrear el so genuí dels mítics **The Shadows** i són: **Manel Merino** (guitarra solista), **Toni Martínez** (guitarra rítmica), **Samuel Pastor** (baix elèctric) i **Richard Crespi** (bateria). Han actuat a **TV3** a **En directe Mari Pau Huguet**, a **Cocodrilo Club**, **Cova de Drac**, **Klavier**, **Quartier**, **Sutt n**, **Jamm Session...**

Darrerament han gravat un segon CD en estudi. **Manel Merino**, el guitarra solista, ha tocat i col·labora en infinitat de grups del barri des dels anys setanta. Ha fet **havaneres** amb **Les Veus**

de la Marbella i rock i ballables amb **Tipos de Inter s**.

També forma part de **Los Kiero**.

► **Splac** 6 són els germans **Olivé**, **Pau** i **Joan**. Tenen editats dos CD produïts per **Pep Sala**: **Splac** (**L'Indi Músic**, 2006) i **Passos de zebra al infinit** (**L'Indi Músic**, 2008). En les actuacions es fan acompanyar per **Jaume Vinyas** als baix, **Alik Santiago** a la bateria i **Marc Verb n** als teclats.

► **Los Quietos** 7 són tres músics del Poblenou, **José Galipienso**, **Gali** (veu i guitarra), **Toni Riera** (guitarra) i **José L zaro** (bateria), a més d'**Andrés Lopez** (baix) i **Jesús Castillón** (teclats). Van estar tocant del 1991 al 1993. El 2010 es van tornar a trobar i continuen fins ara actuant i en el moment de tancar aquest número estaven gravant un CD.

► **Perturwats** 8 era un grup format per **Joel Massaguer** (baix), **I naki Sorarrain** (bateria), **David Moreno** i **Eloi Ortells**

(guitarras) i **Gabi Roca**, que era el cantant. Van funcionar del 1995 al 1998. Més tard, l'**Eloi** i el **David** encara van fundar **Marimba Stil** i l'**Orquestra Hit Beat**, dedicades a la **música de ball**. Actualment, **David Moreno** i l'**Eloi Ortells** continua treballant en orquestres. El **Gabi Roca**, després de passar per la **Coral Vajillas**, ha deixat el món de la música.

► **Cola Jet-Set** 9, grup en la línia **pop-soul-yey ** dels anys seixanta. Van tenir una primera època del 1960 al 1975. Actualment estan formats per **Ana** (cantant), **Felipe** (guitarra), **Joan Pernil Colomer**

(bateria), **Dani** (baix), **Alicia** (guitarra acústica), **Alicia** i **Manel** (teclat) i les coristes **Ruth** i **Estel**. Han enregistrat dos CD: **Contando historias** (**Subterfuge Records**, 2001) i **Guitarras y tambores** (**Elefant Records**, 2007). D'aquest últim han editat un single en vinil. Actualment estan gravant un tercer CD. Han actuat a Barcelona, Madrid, Berlín i Liverpool. Assagen al carrer de Selva de Mar.

► El Poblenou sempre ha estat mancat de cantautors. Per suplir una mica aquesta mancança, des de fa uns set o vuit anys tenim de ve  l'**Enric Hern ez** 10, cantautor de llarga trajectòria. El 1980

7

6

8

9

11

AGRAÏMENTS
(PER ORDRE ALFABÈTIC)

- Araceli Aiguaviva
- Jordi Bonet
- Miquel Carbonell
- Maria Cinta
- Ramon Codinva
- La Xon (Etcètera)
- Joan Pernil Colomer
- Sergi Conejero
- Jordi Fargas
- Pep Fortunado (Los Kiero)
- Josep Fortuny (C.E. Dharma)
- Jordi Fossas
- Salvador Garceran
- Joan Gellida
- Josep Gill
- Jaume Gómez Hellowen
- Santiago Guerrero (Kinteto Aфонia)
- Enric Hernàez
- Manel Joseph (O. Plateria)
- Toni López
- Andrés López (Los Quietos)
- Xavier Maureta
- Manel Merino (Sombras)
- Enric Milián (Santabarbara)
- Aureli Morata (Los Rebeldes)
- David Moreno
- Eloi Ortells
- Roderic Pallàs
- Ricard Reguant
- Jaume Rios
- Gabi Roca
- Toni Roig i Prous
- Josep Rosell
- Tino Roson (Cacao pal Mono)
- Ramon Sánchez (Los Jivaros)
- Cesc Sans
- Josep Sarsanedas
- Maria Sarsanedas
- Manel Soler
- Jordi Tomàs
- Cristófol Viñas
- ...i algú més que segurament he oblidat.

enregistra el seu primer single. El seu primer èxit va ser l'elapé **Una foguera de Sant Joan en ple gener**, el 1984. El 1985 enregistra **La tardor a Pequín**, amb producció de Joan Bibiloni. El segueixen **7 PM** (1986), **Gente** (1987) i **Arigató** (1988). Explica l'Enric:

Per a mi va ser el punt i final d'una època tan ex-

citant com frenètica. El 1990 gravo amb **Jordi Gas** **L'últim segon d'un gran somni**, disc, per a mi, de transició, **Llunes del passeig de Gràcia** i la banda sonora de la pel·lícula **Cucarachas**, el 1993, i **Enric Hernàez** el **Lotus Blau** el 1997.

Els seus darrers treballs són **No t'oblido ni quan l'aspra nit s'obre** (2008)

i **360 llunes**, enregistrat en directe al **Barnasants** el 2010.

► Podríem afegir que la **Shakira** va estar vivint en un pis prop del Fòrum o el fet més important, que és que durant el 2011 es van fer concerts de grups de rock de gent jove a la **plaça de Sant Bernat Calvo** i al **passatge de Massaguer**.

10

CONCERTS AL POBLENOU

Anys 60, 70 i 80
Els escenaris del Poblenou sempre han estat un lloc concorregut per músics i grups d'arreu. Destaquen locals com ara el **Casino de l'Aliança**, el **Centre Moral**, l'**Ateneu Colón**, la **Cooperativa Pau i Justícia** o la discoteca **Giovane**, la **Sala Metro** o **666** i el **Zeleste** al carrer dels Almogàvers, ara **Razzmatazz**. També, el **Garatge** del carrer de Pallars sovint han estat escenari de concerts molt importants. Evidentment no podem referenciar-los tots, però intentarem fer-ne la crònica d'una quantitat, que d'alguna manera són representatius o curiosos.

►Al **Centre Moral** hi recordem tot un seguit de «recitals» de la Nova Cançó. Entre el 1965 i el 1970 hi va actuar **Maria Cinta**, **Glòria**, la seva germana **Magda**, **Lluís Olivares**, **Guillem d'Efak**, **Els Xerracs**, **Isidor**, **Enric Barbat**, **Lluís Llach**, **La Trinca**... Tots amb molt d'èxit.

L'any 1976, **Serrat** havia tornat de l'exili i va fer una gira per tots els barris de Barcelona a benefici de les associacions de veïns. Quan li va tocar al Poblenou va escollir el **Centre Moral**.

►A l'**Ateneu Colón** periòdicament s'hi feien

actuacions de cançó, rock progressiu, jazz... Especialment significatiu va ser l'actuació de **Quico Pi de la Serra**, amb **Toti Soler** a la guitarra elèctrica i **Manolo Elías** al baix. L'**Orquestra Mirasol** hi va actuar el 12 de juny de 1974. Aquella temporada també hi van actuar **Secta Sònica**, **Blai Tritono** i **Pau Riba**, que es va presentar amb un grup electrificat de luxe: **Pau Casares** als vents, **Xavier Riba** al violí, **Eduard Altaba** al baix i **Salvador Font** a la bateria, i en Pau amb una Estratocaster. A la **Pau i Justícia** també s'hi havien fet recitals d'**Ovidi Montllor**, **Pere Tàpies**, **Luis Pastor**...
►El **Casino de l'Aliança** ha estat escenari de centenars de concerts de

tot tipus de música. Pel seu escenari han passat tota mena d'estrelles de la cançó, del rock, del pop, de la lírica i tots els ídols del moment que organitzava el Casino, els promotors o els mateixos músics aprofitant que el local era conegut a tot Barcelona. Anomenar-los tots seria impossible, però podem resumir dient que hi ha actuat gent com ara **Antonio Machín**, **Los TNT**, **Los 3 Sudamericanos**, pel que fa a la música, diguem-ne, comercial. També **Raimon**, **Pi de la Serra**, **J. M. Espinàs**, **Guilhermina Motta**, **Serrat**, **Lluís Llach** o **La Trinca**, pel que fa a l'apartat de la cançó. **Màquina!**, **la Plateria**, **la Dharma**, **Pau Riba**, **Grup de Folk**, **Jordi Sabatès** o **Ramoncín**. I també estrelles internacionals com ara **Don McLean**, **Greenslade** i **Blue Oyster Cult**. I la llista seria interminable. Entre els anys 1964 i 1967, la revista **4 Cantons**, en col·laboració amb el **Casino**, organitzà tot un seguit de recitals de la recentment estrenada **Nova Cançó** amb gairebé tota la plantilla d'aleshores: **Josep M. Espinàs**,

Quico Pi de la Serra, **Miquel Porter**, **Els 4 Gats**, **Salvador Escamilla**, **Maria Cinta**, el pare **Ladislau**, **Marià Alberó**, **Guilhermina Motta**, **Juan Manuel Serrat** i molts més. Un de molt significatiu va ser el primer concert en solitari de **Raimon**, sense la companyia d'Els Setze Judges o d'altres cantants el 1965. Va ser un gran èxit. Ple total i ampli ressò a la premsa, malgrat el moment en què es vivia. Poc després va començar els seus recitals internacionals, com ara el del mític Olympia de París. Però no va ser l'únic concert ofert al Casino, sinó que després d'aquell en van venir molts més. **Raimon** va treure el seu primer LP el 1964. Va ser gravat en directe amb només una trentena de convidats a presenciar la gravació, que feien una mica d'ambient i permetien que se sentissin els tímids aplaudiments al final de cada cançó. Enlloc de la carpeta de l'elapè figura on i com es va gravar. El **Grup de Folk** va tenir una vida intensa però efímera, amb prou feines

uns divuit mesos, però tot i així al Casino hi van actuar dos cops, actuacions que van aprofitar per gravar els seus dos únics elapès. El primer el van gravar el setembre del 1967 en dos dies (dia 4, cantants sols; dia 26, públic i ambient). El 17 de març de 1968 van enregistrar el segon i darrer LP, amb el nom de **Festival Folk**. El primer concert de música progressiva al barri devia ser l'any 1970 i s'anunciava com a **Festival de Música Progressiva**, amb **Màquina!**, **Vértice** i **Génesis** (**Francisco Moreno** i **Josep Lluís Gausachs**, tots dos del Poblenou). **Màquina!** torna al Casino amb un altre concert que va tenir un ampli ressò. Els dies 7

RAIMON O EL PRINCIPIO DE LA MADUREZ

RECITAL COMPLETO Y UNICO DEL JOVEN VALENCIANO ANTES DE SU JIRA EUROPEA

La canción catalana actual ha aportado la etapa de la sorpresa. De la sorpresa en general porque, sin duda alguna, sería muy saltadilla que una líria otra sus fueras llegando sorpresa de artistas y conjuntos nuevos del calibre y solvencia que hace falta. Con todo, nuestra canción, lentamente, con dificultades más o menos serias, marcha hacia una consolidación y una normalización que impide ya el asombro de los meses iniciales. Uno dice ya perdida la cuenta de las novedades habidas desde aquellos primeros, modestos y sencillos recitales de sala Juergas o de las matinales de Roma.

La canción catalana actual no nos sorprende y la comprobación, por supuesto, es agradable. Como lo es también notar que el amateurismo y las

garbros impresionistas en escenarios y grabaciones, evolución en muchos casos hacia una dedicación mayor y más esmerada, hacia un profesionalismo que, si tiene su lado ingenuo y juvenil, también en arte es garantía de una obra sólida y bien construida.

Raimon —hoy por hoy es el número uno del fenómeno cantable acontecido en tierras catalanas—, representa uno de estos ejemplos más cuando desde un principio el joven valenciano mostrara ya la medida de su arte bueno y singular. Entonces, sin embargo, quedaba por saber si seguiría ampliando la pena inspiradora de «Al vent o, por el contrario, el suceso no iría más allá de aquel primer disco. Hoy, Raimon comienza a tener un repertorio notable de canciones y sin que pueda hablarse de

2

6

1

3

RAIMON

17-23-1968. Festival Folk al Casimí l'Aliança del Poble Nou; Jordi Roure, Eduard Estivill, Jaume Sisa, Jursi Baixar, Cansal Casajoana, Josep Simó, Gabriel Jaraba

SERRAT VUELVE A TELEVISION

Momento de la grabación del programa de Joan Manuel Serrat en televisión. La grabación se efectuó en el popular local de «La Aliança» de Poble Nou, y es el primer programa de Serrat tras su ya lejano «caso» con el luego famoso y eurovisivo «La, la, la». (Foto Europa Press.)

Este es un disco testimonio. Cuando fue grabado en junio de 1976, Manuel Gerena llevaba año y medio sin poder cantar en público. A pesar de esa falta de entrenamiento se quiso grabar dicha ocasión, que tuvo lugar en el casino de la Alianza del Pueblo Nuevo de Barcelona. En la grabación está Gerena y su público [...]. Este álbum se ha retenido hasta febrero de 1977 porque se ha luchado por publicar dos temas que fueron cantados en vivo pero que luego ha sido imposible ofrecer en el disco. Ya llegarán.

► Un concert que ha quedat con un fet històric és el que **Joan Manuel Serrat** grava el 1973 per a Televisión Española al **Casino**, en un especial A su aire **6** realitzat per **Lluís Maria Güell**, històric realitzador del circuit català de TVE i més tard de TV3. Era el primer cop que **Joan Manuel Serrat** tornava a sortir a la tele, després de la polèmica del «La, la, la» eurovisiu.

(Posant a Youtube «Joan Manuel Serrat Mediterráneo, A su Aire, RTVE 1974» es veu el concert i com gent del Poble-nou és entrevistada a l'entrada del Casino.)

A la Festa Major de l'any 1976 hi actua la **Companyia Elèctrica Dharma** en un doble concert amb **Secta Sònica**, on **Gato Pérez** tocava el baix elèctric. **La Rondalla de la Costa** **7**, amb **Maria del Mar Bonet**, hi actua el 3 i 4

18 de juliol del 1972, el grup s'acomia amb un concert que es va gravar en directe. Durant tres o quatre anys, **Màquina!** havia estat el màxim exponent del que se'n deia *música progressiva*. Després del concert el grup es va desfer, però abans ho van deixar tot gravat en un doble LP, cosa inusual i inaudita en el rock nacional d'aleshores. No se'n feien gaires, de gravacions en directe, i menys s'editaven en un luxós doble LP. **Ovidi Montllor** també va gravar el seu primer elapè, **Un entre tants**, al Casino. El va gravar en directe però sense públic.

Tanmateix, un cop acabat **Ovidi** i els seus músics van oferir un parell de concerts junt amb el grup de rock-blues-heavy **Tapiman**, amb **Tapi** a la bateria i **Max Sunyer** a la guitarra Gibson. El concert l'organitzava el **Red Lyon**, que era un bar musical. Un altre cantant que va aprofitar les qualitats sonores del Casino va ser el **cantaor Manuel Gerena**, per gravar el seu LP **En vivo**. A la contraportada, el productor **Gonzalo Garcia Pelayo** presenta el disc i explica alguns problemes amb la censura:

d'abril de 1976. A dalt de l'escenari s'hi apleguen un munt de músics com ara **Toni Xuclà**, **Xavier Batlles**, **Krupa Quinteros** i els cantants **Enric Barbat** i **Marià Alberó**, a més de la **Maria del Mar**. El 1973, **Lone Star** **8** es presenta al Casino amb un concert doble. Feia ja uns quants anys que el grup tenia un format de concert, molt poc habitual, que consistia a oferir una primera part amb el seu repertori habitual de rock i una segona part de jazz. **Pau Riba** aprofita per presentar el seu LP **Licors** (1977) en un concert tan

especial com divertit, on va omplir tot l'escenari de músics amb instruments de vent. En un altre concert d'aquesta dècada, **Jordi Sabatés** (quan havia gravat els seus elapès **Tot l'enyor de demà** i **Ocells del més enllà**) va aprofitar per fer una mena de resuma de tota la seva carrera musical convidant gairebé tots els músics que havien tocat amb ell: **Santi Arisa**, **Toti Soler**, **Xavier Batllés**, **Ricky Sabatés**, **Manolo Elías** i molts més que seria difícil enumerar.

► Tres concerts multitudinaris que van tenir més o menys ressò van ser: **Nadal Rock a l'Aliança**¹ Organitzat per Màgic, es va duu a terme durant nou dies amb films, actuacions, cervesa, ball i marxa, com anunciava el cartel·le que va aparèixer per tot Barcelona durant les festes de Nadal de l'any 1976-1977. I hi van actuar els grups **Esqueixada Snif, Atila, Iceberg, Borne, Cromma, Bhakta, Oriol Tramvia, Bloque i Carretera y Manta**. El final de festa va consistir en una *jam session* amb **Santi Arisa, Ricky Sabatés, Pau Riba... i la yaya. Sí, sí, la yaya**. És el que anunciava el pòster que envaïa totes les parets del barri i la resta de la ciutat.

Festival Punk Rock²
El desembre de l'any 1977 s'organitzà el que és conegut com el primer festival de música punk de tot l'Estat. I ho organitzà el diari *Disco Expres*, junt amb Cuc Sonat, un grup de gent especialitzada a organitzar concerts. Per primer cop va actuar **Ramoncin** amb el seu grup **WC** a Barcelona. Altres grups com ara **Marxa, Mortimer, Peligro i La Banda Trapera del Río** van complementar el concert amb tota la seva energia juvenil i *punkarra*.

Rock Nadal 1981³: Organitzat per Miralls i l'Escarabat Galàctic amb grups del barri. El cartel·le era el següent: **Trance, Evo, Miralls, Melodrama i Los Rápidos**. Tots els grups estaven formats en part o totalment gent del Poblenou. ► Aquestes només son unes poques actuacions que s'han fet al Casino. Seria impossible anomenar-les totes i, si ho féssim, seria una feina feixuga i avorrida. El que podem és enumerar-ne encara unes quantes més:

Enregistrament del disc de **Tete Montoliu Bolerós** l'any 1975.

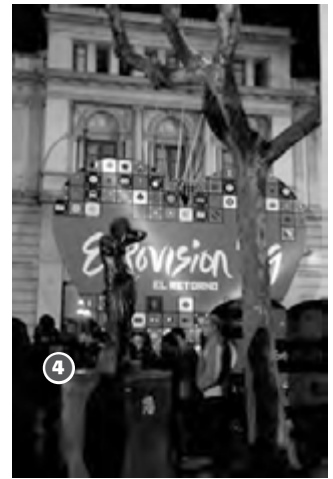
Enregistrament de l'elapè de **La Vella Dixieland** el 1990 per celebrar el seu desè aniversari.

Actuació de la **Big Ensemble V** i el grup **Koniec** en el Primer Festival de Tardor de l'Olimpiada Cultural el 1989.

► Han actuat molts grups internacionals, com ara **Blue Oyster Cult, Heavy Metal Kids, Greenslade, Nico, Alan Parsons Project, Kevin Ayers i Joan Bibiloni, Noa...**

Als anys vuitanta es van gravar molts *Musical Express*, programa de La 2 dirigit per **Àngel Casas**. I també *Fes Flash*, de TV3, programa especial de Nadal del 1983 amb **New Buildings, La Halana i Melodrama**.

Jordi Bonet, tècnic de so de teatre, de concerts, tècnic de gravació i

director de l'estudi **Oido**, nascut i veí del Poblenou, va ser l'encarregat de gravar tots els himnes nacionals que van haver de sonar durant els Jocs Olímpics del 1992. Es va utilitzar el Casino com a estudi de gravació, amb una unitat mòbil aparcada al carrer. Hi van gravar **Teresa Berganza, Alfredo Kraus, Ryūichi Sakamoto, Carles Santos**, etc.

Els dies 14, 21 i 28 de febrer de 2009 es van fer tres gales per decidir l'artista que havia de representar TVE al **Festival d'Eurovision**⁴ d'aquell any, amb **Alaska** com a presentadora.

► Aquests són els locals, potser, més arrelats al barri per on han passat tots aquests artistes, però encara faltaria remarcar que a la desapareguda *discoteca Giovane*, més tard *sala Metro* i per acabar **666** també hi van passar molts grups i bandes durant els anys vuitanta.

Durant els anys noranta, hi ha la *sala Garatge*, al carrer de Pallars, on també hi ha nombroses actuacions de rock, heavy, punk... I no podem oblidar el **Zeleste**, al carrer dels Almogàvers, que encara funciona amb el nom de **Razzmatazz**. Però tot això no és estrictament del barri i potser no és el lloc adequat per fer-ne la crònica. Si més no, un servidor de vostès no s'hi veu capacitat.

EL BARRI EN LES PORTADES DELS DISCOS

► El cantant de flamenc **Manuel Gerena**, a la contraportada del seu LP gravat en directe al Casino amb l'inequívoc nom de l'Alianza del Pueblo Nuevo **1** (1976), hi inclou una foto de l'escut de neó que hi ha sobre l'entrada de l'Aliança.

► L'elapè de l'**Orquesta Plateria Año 13** (1988, reeditat en CD per Picap el 2010). La portada és una magnífica foto del grup a la desapareguda estació de Renfe del Poblenou **2**; a dins encara hi podem trobar una altra foto dels components asseguts a la mateixa estació **3**. Però abans d'aquest disc, la Plateria havia gravat el 1981 el seu tercer LP titulat **Una història**, en directe des de l'Aliança del Poblenou **4**. I la portada és una foto de l'escenari del Casino amb la Plateria actuant.

Un altre disc on es poden veure racons del barri ja desapareguts és el de l'antic baixista de Los Rebeldes, Aurelio Morata, que va liderar el seu propi grup amb el nom d'**Aurelio y Los Vagabundos**. Aquest grup feia servir de local d'assaig una vella farmàcia del carrer de Pujades, cantonada amb el desaparegut passatge de Cusidó **5**. La portada del seu elapè **En el lado salvaje** (1986) és una foto feta a l'habitatge de la mateixa farmàcia. Dins de la carpeta del disc hi ha una foto del grup al carrer de Pujades, davant de la farmàcia **6**, i una altra del grup a Can Felipa **7**, quan estava en ruïnes i pendent de la remodelació posterior que el va transformar en el Centre Cívic Can Felipa.

► A l'interior de la carpeta de l'elapè d'**Ovidi Montllor** «**Un entre tants...**» ❶ (1972, reeditat en CD el 2000), es pot veure com graven a la sala d'actes del Casino, convertida en estudi de gravació.

► El grup heavy a cap-pella **El inkreible kinteto aфонia** van gravar un CD amb el suggerent títol de «**Ferreteria Taulat**». Un dels components de la coral en Santiago Guerrero m'explica que una nit sortint del Puerto Urraco van flipar al veure el rètol al carrer Taulat 133 d'una ferreteria que no existia ves a saber quants anys feia. En van fer una cançó i van titular el seu CD amb el mateix nom de la cançó improvisada aquella nit d'eufòria. I per la portada es van fotografiar davant de la ja famosa «**Ferreteria Taulat**» ❷.

► El grup **SPLAC**, format pels germans Pau i Joan Olivé pel seu segon CD «**Passos de Zebra a l'infinit**» (2008) també es van fotografiar al Poblenou i van escollir unes obres pel carrer Pallars i Almogàvers ❸, no poden precisar on era doncs a hores d'ara ja no existeixen i en el seu lloc hi deu haver un flamant edifici de mil dues-centes plantes.

► A la contraportada del disc del **Grup de Folk** que portava per títol **Folk-5** (1975, reeditat en CD el 2002) i que es va gravar també al Casino per Falsterbo 3, Xesco Boix, Jaume Arnella, Manel Joseph i la i Batiste, es poden veure tot un seguit de fotos de la gravació en directe ❹. Els dos primers elapés del Grup de Folk també es van gravar al Casino, però a les portades no hi figura cap foto de la gravació. Al primer LP (1 de juliol de 1967) hi ha una foto d'una pandereta, i al segon (16 i 17 de març de 1968), un reportatge fotogràfic del famós concert del Parc de la Ciutadella, el primer festival a l'aire lliure en tot l'Estat.

► **Melodrama** també va aprofitar el barri per a la portada de l'elap que van gravar amb **Jaume Sisa**, titulat **Sisa i Melodrama** (1980). A la portada es veu Sisa al peu d'una escala mirant sorprès el grup **Melodrama**, que puja escales amunt, al carrer de **Pere IV, 416** 5, casa natal dels germans Dionís i Toni Olivé. En la reedició en CD del 2006 hi ha una portada diferent de la mateixa sessió fotogràfica realitzada per **Jaume Mor**, fotogràf nascut al barri de la Plata. I en el llibret de dins de l'estoig hi ha una foto de **Sisa i Melodrama** a la cantonada amb **Selva de Mar**.

► Darrerament s'ha reeditat una recopilació de tots els EP del grup de folk **Dos+Un**, format per **Manel Joseph, la Clua i Jordi Clua**. Dins del llibret hi ha una foto del trio davant del bar **Los Pescadores** 6, avui convertit en el restaurant **Els Pescadors**, a la plaça de Prim.

► Per a la portada del primer EP (1963) de **Raimon** on hi ha «**La pedra**» i «**al vent**» **Oriol Maspons** va fotografiar a **Raimon** per un carrer del **Poblenou** 7. No hi ha hagut manera d'esbrinar a quin indret pertany, encara que hem trobat una altra foto de la mateixa sessió on s'endevina una **xemeneia en un descampat** 8 de vés a saber on. A la portada del disc es veuen com unes barraques o potser es cap el barri de pescadors o cap a la riera d'Horta, ja que el 1963 pertot arreu hi havia cases baixetes.

AMB EL SUPORT DE:

Ajuntament de Barcelona

Districte de Sant Martí